

Rapport

Radarbild – initiativ som påverkar myndigheternas digitaliseringsarbete

ES2024-07

1. Radarbild för bättre framförhållning och helhetssyn

Det pågår mycket arbete, såväl internationellt som nationellt, som eSams medlemmar behöver förhålla sig till i digitaliseringsarbetet. Politiska beslut, förändringar i regelverk och framväxten av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen (ENA), skapar nya möjligheter för myndigheterna – men det finns behov överblick av vilka förändrade förutsättningar som är på gång.

Radarbilden syftar till att bidra till bättre framförhållning, helhetssyn och stöd för myndigheterna, samt för eSam att identifiera områden där det finns behov av att samverka för bättre effektivitet och samhällsnytta. Ambitionen är att radarbildens ska ringa in de mest väsentliga initiativen som påverkar myndigheternas digitaliseringsarbete. Radarbilden är en visualisering av:

- *Vad* – vilka initiativ som förväntas påverka myndigheternas digitaliseringsarbete de närmaste åren. Fokus ligger på tvärfunktionella initiativ som påverkar majoriteten av eSams medlemmar: EU-strategier och ramverk, EU-rättsakter, nationella initiativ, byggblock och grunddata.
- *När* – tidpunkter för när initiativ blir ”skarpa” och får konkreta konsekvenser för myndigheterna, t.ex. när en förordning eller lag blir tillämplig.

Initiativen som ingår i radarbilden är kategoriserade utifrån om de är nationella eller internationella. Radarbilden är framåtblickande. Initiativ som redan är ”levererade” ingår därför inte i radarbilden.

Utöver själva radarbilden finns en sammanställning av ytterligare initiativ, t.ex. rättsakter som fortfarande förhandlas inom EU och där inget beslut ännu är fattat, eller mer sektorsspecifika initiativ. Initiativen är olika skarpa i fråga om när i tiden de får, eller kan få, en faktisk påverkan för eSams medlemmar. För vissa EU-relaterade initiativ finns ett datum för när de träder i kraft respektive blir tillämpliga, för flera av byggblocken handlar det snarare om en uttryckt ambition och för statliga utredningar t.ex. om en tidpunkt för när förslag ska lämnas.

2. Några iakttagelser

Radarbildens syfte är framförhållning, överblick och helhetssyn. Under arbetet med att uppdatera radarbilden har det dock gjorts vissa iakttagelser, varav några presenteras nedan.

EU flyttar fram positionerna i digitaliserings- och säkerhetsarbetet

Det är tydligt att EU-kliver fram inom digitaliseringsområdet – och blir mer styrande. I maj 2024 antog EU *AI-förordningen* – världens första reglering för AI-produkter. Förordningen, som har en implementeringsperiod på två år, utgår från en riskbaserad modell som kommer gälla för alla som använder AI-system, både inom privat och offentlig verksamhet. Inom säkerhetsområdet finns det ett pärlband av förordningar som träder i kraft 2025. *NIS2* syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen. *CER* syftar till att säkerställa motståndskraften av samhällsviktig verksamhet, att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott i verksamheten, exempelvis vid olyckor och pandemier. *DORA* syftar till att stärka den finansiella sektorns motståndskraft mot informations- och kommunikationsrelaterade (IKT) risker.

Nato-medlemskapet sätter fokus på interoperabilitet

Sverige blev medlem i Nato den 7 mars 2024. Att fungera effektivt tillsammans – interoperabilitet – är en central utgångspunkt i såväl Nato- som EU-arbetet. Det är därför troligt att svenska myndigheters digitaliseringsarbete framöver allt mer behöver vända på perspektiven och se samverkan som utgångspunkt.

Initiativ för att förhindra bidragsbrott och hot mot välfärdssystemen

Den 1 januari 2024 startade Utbetalningsmyndigheten sin verksamhet. Myndighetens övergripande uppdrag är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. Därutöver finns flera initiativ som handlar om utökade kontrollmöjligheter, bättre informationsutbyte mellan myndigheter och förändrad sekretesslagstiftning. Exempelvis har regeringen beslutat om en proposition, som innebär att vissa myndigheter samt kommuner och a-kassor ska dela mer information med varandra, samt tillsatt en bokstavsutredning för att stärka arbetet mot bidragsbrottsligheten.

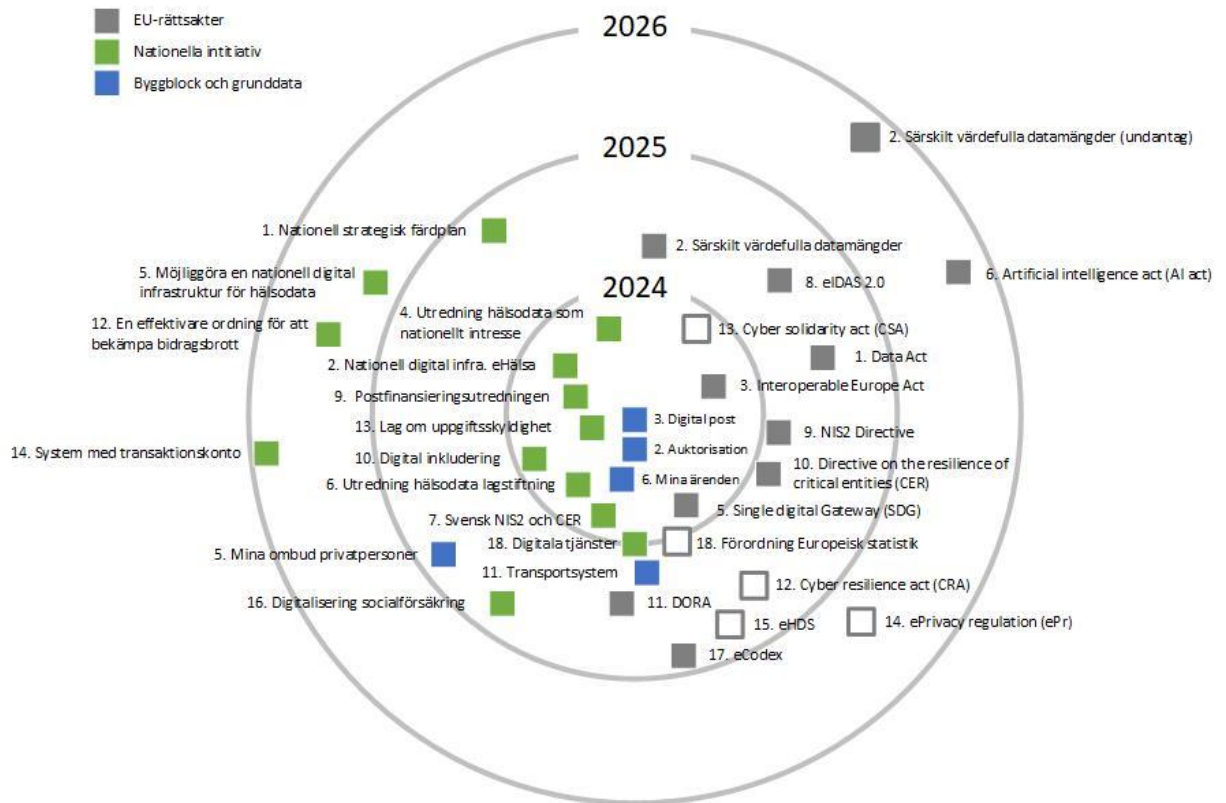
eHälsoområdet i fokus – såväl inom EU som på hemmaplan

Det europeiska hälsodataområdet (EHDS) är det första gemensamma EU-dataområdet inom ett specifikt område som bygger på EU-strategin för data. EHDS kommer bl.a. att

göra det möjligt för enskilda att få kontroll över sina hälsodata och underlätta det gränsöverskridande utbytet av hälsodata. I Sverige pågår flera utredningar inom området hälsodata. eHälsomyndigheten har lämnat förslag till färdplan för en nationell digital infrastruktur för vården och socialministern har skapat ett råd med representanter från regioner, Sveriges Kommuner och Regioner, myndigheter och organisationer som ska underlätta för samarbete och införande.

3. Radarbild juni 2024

Nedan illustreras de EU-rättsakter, nationella initiativ och byggblock inom ENA som är på radarn just nu och bedöms påverka myndigheternas digitaliseringsarbete i närtid. De initiativ som visas med fylld tidsangivelse har en beslutad tidpunkt för leverans, de initiativ som har en ofylld tidsangivelse är en uppskattad tidpunkt utifrån nuvarande förutsättningar. Initiativen finns beskrivna i avsnitt 4, där även fler initiativ finns beskrivna som kommer att påverka myndigheternas digitaliseringsarbete men där tidpunkter för leverans är oklara – eller bedöms av andra skäl inte behöver vara del av en myndighetsgemensam radarbild.

4. Områden med initiativ

EU-strategier, ramverk och policyprogram, samt andra internationella initiativ och beslut

Id	Initiativ	Tidplan	Innebörd
1	Europe's Digital Decade (EU:s digitala decennium)	Omställning fram till 2030.	EU:s digitaliseringsstrategi, en delmängd av Ett Europa rustat för den digitala tidsåldern, A Europe fit for the digital age. Innebär kommissionens vision för EU:s digitala omställning fram till 2030. Se även Kommissionens meddelande om Digital kompass 2030: den europeiska vägen in i det digitala decenniet. Målen rör digital kompetens, digitala infrastrukturer, näringslivets digitala omställning och digitalisering av offentliga tjänster. Varje medlemsstat ska vartannat år fr.o.m. oktober 2023 till år 2030 lämna en redovisning till Europeiska kommissionen av hur långt landet kommit i arbetet att uppnå målen, en s.k. nationell strategisk färdplan.
2	Shaping Europe's digital future (Att forma EU:s digitala framtid)		EU-kommissionen arbetar för en digital omställning som ska gynna alla.
3	The European Interoperability Framework (EIF)		Syftar till sömlösa europeiska offentliga digitala tjänster.
4	A European Strategy for data (Europeiska datastrategin)		Syftar till att skapa en enhetlig marknad för data för att säkerställa EU:s konkurrenskraft och självständighet.
5	A European approach to artificial intelligence (EU:s vision om AI)		Här ingår även EU-kommissionens AI-strategi. AI-tillämpningarna ska vara säkra och trygga för medborgarna.
6	European industrial strategy (EU:s industristrategi och EU:s strategiska autonomi)		Bland annat göra den inre marknaden mer motståndskraftig och införa ett nytt krisinstrument (Single Market Emergency Instrument) för att säkerställa fri rörlighet för personer, varor och tjänster vid eventuella framtida kriser.

7	Cybersecurity Strategy for the Digital Decade (EU:s strategi för cybersäkerhet för ett digitalt decennium)	Syftet med strategin är att stärka Europas motståndskraft mot cyberhot och se till att alla företag och medborgare kan dra full nytta av säkra och tillförlitliga tjänster och digitala verktyg.
8	The European Security Certification Framework (EU-SEC)	Syftar till att upprätthålla tillförlitlighet, säkerhet och regelefterlevnad för molninfrastrukturer.
9	Digital Identity Framework (En digital identitet för alla i EU)	Det ska finnas en europeisk digital identitet för EU-medborgare, personer bosatta i EU och företag som vill identifiera sig eller styrka vissa personuppgifter. Den ska kunna användas både på nätet och på plats för offentliga och privata tjänster i hela EU. Här ingår ett nationellt id-kort med en digital identitet, en personlig digital plånbok med mera.
10	Vitbok - Hur kan vi bemästra Europas behov av digital infrastruktur? COM(2024) 81	Den 21 februari 2024 presenterade Europeiska kommissionen en vitbok om hur Europas behov av digital infrastruktur ska bemästras. I vitboken redovisas ett antal <i>möjliga</i> åtgärder för att främja utbyggnad och utveckling av Europas framtida digitala infrastruktur, samt för möjliga åtgärder för att attrahera investeringar, främja innovation, öka säkerheten och färdigställa den digitala inre marknaden. Syftet med åtgärderna är att stimulera etablerandet av framtidens digitala nätverk, hantera övergången till ny teknik och affärsmodeller samt möta framtida uppkopplingsbehov för alla slutanvändare. Den svenska regeringen är positiv till ambitionen att främja utbyggnaden och utvecklingen av den digitala infrastrukturen inom EU men betonat att det är viktigt att eventuella kommande styrningsmekanismer eller EU-lagstiftning utformas så att de är proportionerliga och rättssäkra samt att förslagen bygger på en grundlig konsekvensanalys och ett reellt behov av ny reglering. Regeringens faktapromemoria .

EU-rättsakter

Id	Initiativ	Tidplan	Innebörd
1	Dataakten även nämnd Dataförordningen (Data Act, DA)	Antogs 27 nov 2023. Trädde i kraft 11 jan 2024. Tillämplig from 12 september 2025 men designkravet på nya produkter börjar inte gälla förrän den 12 september 2026.	Syftar till att utveckla dataekonomin. Möjliggöra en bättre fördelning av värden och nyttor från den typ av data som genereras av olika uppkopplade produkter (dvs. från sakernas internet) på ett rättvist sätt mellan aktörerna och att främja tillgång och användning av data. Dataakten ställer krav på företag som säljer, leasar eller hyr ut en uppkopplad produkt, eller tillhandahåller tjänster till dessa, att användarna får direkt och kostnadsfri tillgång till den data som genereras av produkten vid användning. Användaren har också rätt att begära att data förs över till en tredje part. Det finns också krav på att företagen, i vissa situationer, ska göra data tillgänglig till myndigheter.
2	Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/138 av den 21 dec. 2022 om fastställande av en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa	Kraven i genomförandeaakten ska vara uppfyllda juni 2024. För organisationer som beviljats undantag ska kravet om avgiftsfrihet vara uppfyllt senast februari 2025.	I EU:s genomförandeförordning fastställs en förteckning över särskilda värdefulla dataset och arrangemangen för offentliggörande och vidareutnyttjande av dessa. Vissa i förteckning angivna värdefulla dataset ska tillgängliggöras avgiftsfritt. Regeringen har den 9 mars 2023 beslutat om ett tvåårsundantag från avgiftsfrihet för vissa datamängder från Bolagsverket, Lantmäteriet, Sjöfartsverket, Sveriges geologiska undersökningar och Statistiska centralbyrån.
3	Förordningen om ett interoperabelt Europa (Europaparlamentets och Rådets förordning om åtgärder för en hög nivå av interoperabilitet inom den offentliga sektorn i hela unionen/Interoperable Europe Act)	Förhandlades 2023–2024. Trädde i kraft den 11 april 2024 Tillämpas efter 3 månader. Artikel 3.1–3.4 och artikel 17 tillämpas efter 9 månader.	Föreskriver utveckling av det redan utformade europeiska ramverket för interoperabilitet (EIF) och är tänkt att stärka den gränsöverskridande interoperabiliteten och samarbeten inom den offentliga sektorn på den inre marknaden. Förordningen innehåller en styrningsmodell och har tre mål: 1. att säkerställa att system för gränsöverskridande bruk inom EU utvecklas med beaktande av slutanvändaren, 2. inrättande av en struktur för samarbete som är utformad så att offentliga förvaltningar från alla nivåer och sektorer samt berörda privata aktörer lättare ska kunna samarbeta genom att den föreslagna styrningsstrukturen

ger mandat att komma överens om gemensamma interoperabilitetslösningar (t.ex. ramverk, öppna specifikationer, öppna standarder, applikationer eller riktlinjer),

3. samt att gemensamt skapa ett ekosystem av interoperabilitetslösningar för EU:s offentliga sektor så att offentliga förvaltningar på alla nivåer i EU och andra berörda aktörer kan bidra till och återanvända sådana lösningar och tillsammans skapa innovation och värde för allmänheten.

Förordningen reglerar:

- Strukturerat EU-samarbete om interoperabilitet
- En styrelse för ett interoperabelt Europa
- Utbyte och återanvändning av interoperabilitetslösningar
- Interoperabilitetsbedömningar (skyldighet att dela, portal för interoperabilitetslösningar som kan vidareutnyttjas av andra)
- Regulatoriska sandlådor

4	Gigabit Infrastructure Act (GIA)	Politisk överenskommelse i februari 2024. Förväntas inom kort bli lag.	Syftar till att bidra till en kostnadseffektiv och snabb utbyggnad av nät med mycket hög kapacitet som är nödvändig för att möta EU:s ökade uppkopplingsbehov. Vidare ska förordningen skapa förutsättningar för ökat tillträde till befintlig fysisk infrastruktur, mer ändamålsenlig samordning av bygg- och anläggningsarbeten samt tillgång till dessa, ökad utbyggnad av och tillgång till bredbandsinfrastruktur i byggnader samt effektiviserade och digitaliserade tillståndsförfaranden. De offentliga myndigheternas skyldighet att informera om sin infrastruktur och sina bygg- och anläggningsprojekt skärps, liksom kraven på handläggning av tillståndsärenden. De föreslagna förändringarna påverkar bl.a. kommunal och regional verksamhet. Gigabit Infrastructure Act, GIA SKR
5	Single digital gateway, SDG	Beslutad. Digg ska redovisa uppdrag om bevisutbyte till Finansdepartementet senast den 31 oktober 2024.	Syftet med Single digital gateway (SDG) är att tillhandahålla information via en gemensam digital ingång (Your Europe), göra det möjligt att utföra ärenden online över landsgränser, samt minska administration för privatpersoner och företag. Sedan den 12 december 2023 gäller SDG-förordningens krav. Utöver att medborgare och företag i EU ska kunna informera sig om eller använda tjänster i

andra medlemsländer ska det även vara möjligt att utbyta bevis mellan länderna. Med bevis avses exempelvis medborgarskap, tillstånd eller bolagsinformation. Digg utvecklar den teknik som ska möjliggöra bevisutbytet och är Sveriges nationella samordnare för införandet. Sverige kunde inte klara tidslinjen för bevisutbyte och få på plats det tekniska systemet. Finansdepartementet har gett Digg i uppdrag att analysera och lämna förslag på åtgärder som behöver vidtas med anledning av den svenska anslutningen till EU:s tekniska system för gränsöverskridande utbyte av bevis. Digg ska också analysera och redovisa vilka kostnader som kan uppstå för den tekniska anslutningen i Sverige, utifrån principen att förvaltningsgemensamma lösningar bör nyttjas i så stor utsträckning som möjligt, samt lämna förslag på finansiering.

6	AI-förordningen (Artificial intelligence Act, AI Act)	Förordningen antogs den 21 maj 2024 och har en implementeringstid på två år.	Syftar till att harmonisera regler för AI inom EU, stärka den inre marknadens konkurrenskraft och funktion samt att undvika fragmentering på den inre marknaden, skydda hälsa, säkerhet och grundläggande rättigheter, främja de positiva aspekterna av AI och säkerställa fri rörlighet av AI-system. AI-förordningen utgår från en riskbaserad modell med fyra risknivåer för AI-system: Oacceptabel, hög, begränsad och minimal risk. Det är främst AI-system med hög risk som får krav på transparens, kvalitetssäkring och möjlighet till granskning. AI-förordningen kommer gälla för alla som använder AI-system, både inom privat och offentlig verksamhet. Förordningen träder i kraft tjugo dagar efter det att den har offentliggjorts i EU:s officiella tidning och ska tillämpas fullt ut 24 månader efter det att den har trätt i kraft, med undantag för: förbud mot förbjudna metoder (som kommer att gälla sex månader efter dagen för ikraftträdandet, uppskattningsvis i december 2024), uppförandekoder (nio månader efter ikraftträdandet), regler för AI-system för allmänna ändamål, däribland styrning (12 månader efter ikraftträdandet) och skyldigheter för högrisksystem (36 månader). Artificial intelligence act: Council and Parliament strike a deal on the first rules for AI in the world - Consilium (europa.eu)
7	AI Liability Directive	Kan antas först efter att AI-förordningen trätt i kraft.	Syftar till att främja införandet av tillförlitlig AI för att till fullo utnyttja dess fördelar för den inre marknaden. Detta sker genom att säkerställa att offer för ska-

dor orsakade av AI får samma skydd som de som drabbas av skador som orsakas av produkter i allmänhet. Det minskar också osäkerheten om rättsläget hos företag som utvecklar eller använder AI när det gäller deras eventuella exponering för skadeståndsansvar och förhindrar uppkomsten av fragmenterade AI-specifika anpassningar av nationella bestämmelser om civilrättsligt skadeståndsansvar.

8	eIDAS2-förordningen (Förordning om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden)	Beslut om revidering 20 maj 2024.	<p>Syftet är att säkerställa en väl fungerande inre marknad och uppnå en lämplig säkerhetsnivå för elektronisk identifiering och betrodda tjänster. Förordningen kräver bland annat att e-legitimationer från andra EU-länder tillåts i offentliga tjänster. eIDAS-förordningen har funnits sedan 2014 och utvidgas i och med eIDAS2-förordningen. Förslaget har lämnats mot bakgrund av identifierade brister i den nuvarande regleringen för betrodda tjänster, vilka innebär en risk för ökad fragmentering. Förslaget innebär att det fastställs</p> <ul style="list-style-type: none">• villkor för hur medlemsstaterna erkänner medel för elektronisk identifiering av fysiska och juridiska personer som omfattas av ett anmält system för elektronisk identifiering hos en annan medlemsstat• regler för betrodda tjänster, i synnerhet för elektroniska transaktioner• en rättslig ram för elektroniska underskrifter, elektroniska stämplatser, elektronisk tidsstämpling, elektroniska dokument, elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser och certifikattjänster för autentisering av webbplatser. <p>Medlemsländerna är skyldiga att utfärda en identitetsplånbok, ”EU Digital Identity Wallet” (EUDI Wallet), inom ramen för ett system för elektronisk identifiering som bygger på gemensamma tekniska standarder efter en obligatorisk certifiering. eIDAS2-förordningen Digg</p>
9	NIS2-direktivet (Directive on security of network and information systems)	Beslutades av EU den 14 december 2022. Medlemsländerna har till den 17 oktober 2024 på sig att införliva NIS2 i nationell lagstiftning.	<p>Syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen. Direktivet ställer tydligare krav på bl.a. riskanalyser och olika säkerhetsåtgärder, inklusive ökade krav på ledningens deltagande i organisationens cybersäkerhetsarbete. NIS2 innebär också att fler sektorer omfattas av lagstiftningen jämfört med NIS. Av den anledningen tillkommer fler tillsynsmyndigheter. NIS2 och CER - direktiv för ökad motståndskraft (msb.se)</p> <p>Se även den svenska NIS2 och CER-utredningen (Dir. 2023:30)</p>

10	CER-direktivet (Direktivet om kritiska entiteters motståndskraft/ Directive on the resilience of critical entities)	Beslutades av EU den 14 december 2022. Medlemsländerna har till den 17 oktober 2024 på sig att införliva NIS2 i nationell lagstiftning. Svenskt regelverk förväntas träda i kraft januari 2025.	Syftar till att skapa ett ramverk som ska ge stöd till medlemsstaterna avseende säkerställande av kritiska enheters förmåga att förebygga, motstå och hantera störningar eller avbrott i verksamheten. CER-direktivet ställer krav på åtgärder för att stärka motståndskraften i viss samhällsviktig verksamhet. Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Motståndskraften ska gälla oavsett om störningen eller avbrottet har föranletts av till exempel naturolyckor, terroristattacker, pandemier eller andra allvarliga händelser. EU och arbetet med att stärka motståndskraften i samhällsviktig verksamhet (msb.se) Se även den svenska NIS2 och CER-utredningen (Dir. 2023:30)
11	DORA-förordningen Förordningen för digital operativ motståndskraft Digital Operational Resilience Act (DORA)	Beslutades 14 dec 2022. Trädde i kraft jan. 2023. Börjar tillämpas den 17 januari 2025.	Syftar till att stärka den finansiella sektorns motståndskraft mot informations- och kommunikationsrelaterade (IKT) risker. Syftar till att säkerställa att deltagare i det finansiella systemet har vidtagit de skyddsåtgärder som krävs för att motverka cyberattacker och andra it-relaterade risker. Dora-förordningen innehåller bestämmelser om styrning, riskhantering, rapportering och testning. Omfattar "finansiella enheter". Om Dora Finansinspektionen Förordning - 2022/2554 - EN - EUR-Lex (europa.eu)
12	Cyberresiliensakten Cyber resilience act (CRA)	Europaparlamentet och EU-kommissionen enades den 30 nov 2023 om ett gemensamt förslag som förväntas antas under 2024 och börjar gälla efter tre år (2027–28). Slutbehandling planerad hösten 2024.	Syftar till att öka säkerheten och motståndskraften mot cyberattacker inom EU. Förslaget innehåller bestämmelser om hur företag och organisationer ska hantera cybersäkerhet, inklusive att förebygga, upptäcka och hantera cyberattacker. Förslaget innehåller regler för produkter med digitala komponenter, det som kallas IoT-produkter (Internet Of Things), men ska även täcka andra typer av produkter, exempelvis "kritiska system" eller operativsystem. Exempelvis är företag skyldiga att tillhandahålla support för produkter i minst fem år, säkerhetsuppdateringar i minst tio år - samt inom 24 timmar rapportera utnyttjad sårbarhet till ansvarig nationell myndighet och EU-myndigheten Enisa. För myndigheter innebär förslaget att ett stort antal produkter och aktörers efterlevnad behöver säkerställas.

13	Cybersolidaritetsakten Cyber Solidarity Act (CSA)	Förslaget lades fram i april 2023. Den 20 mars 2024 kom rådet och parlamentet preliminärt överens. Texterna behöver formellt godkännas. Sannolikt hösten 2024.	Syftar till att stärka solidariteten på unionsnivå för att bättre kunna upptäcka, förbereda inför och hantera cyberhot och cybersäkerhetsincidenter. Förslag på åtgärder: 1. European Cyber Shield (etablerandet av nationella Security Operations Center (SOC)-plattformar). 2. Cyber Emergency Mechanism (etablerandet av en cyberreserv) 3. European Cybersecurity Incident Review Mechanism (etablerandet av en gemensam mekanism för granskning av cybersäkerhetsincidenter)
14	e-Privacy Regulation (ePR)	Trilog pågår	Syftet är att garantera en starkare integritet i elektronisk kommunikation och samtidigt öppna upp för nya affärsmöjligheter. Syftar också till att skapa nya möjligheter att bearbeta kommunikationsdata och stärka förtroende och säkerhet på den digitala inre marknaden.
15	Det europeiska hälsodataområdet European Health Data Space (EHDS)	Våren 2024 kom kommissionen och EU-parlamentet överens. Förväntas antas hösten 2024 och bli tillämpbar stegvis beroende på datatyper.	Det europeiska hälsodataområdet (EHDS) är det första gemensamma EU-dataområdet inom ett specifikt område som bygger på EU-strategin för data. EHDS kommer att: <ul style="list-style-type: none">• Göra det möjligt för enskilda att få kontroll över sina hälsodata och underlätta det gränsöverskridande utbytet av hälsodata (primär användning av data).• Främja en verklig inre marknad för elektroniska patientjournalssystem.• Tillhandahålla en enhetlig, tillförlitlig och effektiv ram för användningen av hälsodata för forskning, innovation, beslutsfattande och reglering (sekundär användning av data). Genomförandet kommer att kräva betydande utvecklingsarbete. Kommissionen stöder arbetet genom att samfinansiera projekt som: Pilotprojektet Hälsodata@EU, Den gemensamma åtgärden Xt-EHR som ger direkta bidrag till medlemsländerna, samt vidareutveckling av befintlig infrastruktur.
16	CSAM-förordningen (Child Sexual Abuse Material) kallas även Chat Control 2.0.	November 2023 röstade Europa-parlamentet nej till förslaget. Oklar tidplan.	EU-förordning om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn. Presenterades av EU-kommissionen i maj 2022. Enligt förslaget kommer leverantörer som tillhandahåller kommunikations- och molnlagringstjänster kunna bli ålagda att spåra hela eller delar av sina tjänster för att söka efter material med sexuella övergrepp mot barn och grooming (vuxnas kontaktsökning)

med barn i sexuellt syfte). Det kommer att ske genom att en nationell myndighet utfärdar en så kallad spårningsorder. Sökningen avgränsas inte till enskilda användare av tjänsten utan det är tjänsten i sig som spårningsordern omfattar. Förslaget har stött på kritik för negativa konsekvenser för den personliga integriteten. I november 2023 röstade Europaparlamentet nej till förslaget. Eftersom ingen enighet kunde nås mellan Europaparlamentet och Ministerrådet förlängdes den nuvarande Chat Control 1.0-lagstiftningen i februari 2024. Nya förhandlingar och ordförandelandet Belgien tog fram ett nytt förslag till förordning - som Sverige var villig att stödja - men frågan tycks inte komma upp för beslut under innevarande ordförandeskap. Då parlamentet vill se en omfattande omskrivning av förslaget kommer förhandlingarna sannolikt komma att dra ut på tiden – om de över huvud taget går i mål.

17	Förordning om e-CODEX (e- Justice Communication via On-line Data Exchange),	Försäkringskassans uppdrag ska slutredovisas senast den 1 juni 2025.	Förordning om e-CODEX, en teknisk lösning som möjliggör elektroniskt utbyte av information i gränsöverskridande rättsliga förfaranden på ett säkert, interoperabelt och decentraliserat sätt. e-CODEX har tagits fram inom ramen för e-juridiksamarbetet och används i dag på frivillig basis av vissa medlemsstater i pilotprojekt i några utvalda rättsliga instrument. I Sverige har Åklagarmyndigheten i uppdrag att genomföra en svensk anslutning för att utbyta information om digital bevisning inom EU med hjälp av e-CODEX och systemet avses att användas även vid andra rättsliga samarbeten. e-CODEX ska omfatta elektronisk överföring av information i samband med gränsöverskridande förfaranden i de straff- och civilrättsliga instrument. eCodex kommer bl.a. påverka länsstyrelsernas arbete med internationell delgivning. I maj 2024 beslutade regeringen att ge Försäkringskassan i uppdrag att utveckla, drifta och förvalta en gemensam uppkoppling för svenska aktörer till e-Codex-systemet.
18	Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning om europeisk statistik COM(2023) 402	Förväntas antas i september 2024. Bindande och direkt tillämplig när den träder i kraft.	Europeiska kommissionen presenterade den 10 juli 2023 ett förslag till reviderad förordning om europeisk statistik. Förslaget innebär att den rättsliga ramen för framställning av europeisk statistik anpassas till ett alltmer digitaliserat samhälle, nya datakällor för statistik-ändamål tillgängliggörs och det europeiska statistiksystemets förmåga att snabbare reagera på nya databehov vid kris förbättras. Förhandlingarna mellan Rådet och Parlamentet är avslutade. Eftersom språkgranskningen inte hann ske innan parlamentsvalet har det utgående Parlamentet

antagit förordningen enligt en sk ”corrigendum procedure”. Språkgranskningen kommer att pågå under sommaren. När språkgranskningen är avslutad kommer Parlamentet att anta förordningen och därefter antas den i Rådet, vilket förväntas ske i september 2024. Förordningen kommer att vara bindande och tillämplig i alla delar vid ikraftträdandet (20 dagar efter den publicerats offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning).

Avslutade/verkställda initiativ

Förordningen om digitala tjänster (Digital Service Act, DSA)
[EU:s förordning om digitala tjänster \(europa.eu\)](#)

Antogs den 19 oktober 2022. Förordningen trädde i kraft den 16 november 2022 och tillämpas i sin helhet sedan den 17 februari 2024.

Tar sikte på leverantörer av digitala tjänster såsom digitala förmedlingstjänster. Syftar till att uppnå en välfungerande inre marknad för digitala tjänster och att anpassa samt harmonisera ansvarsregler för tillhandahållare av förmedlingstjänster till den digitala verklighet som unionsmedborgare i dag lever i. Syftar även till att förbättra medlemsstaternas samarbete i fråga om efterlevnad och inrätta s.k. nationella digitala samordnare. Regeringen har gett Post- och telestyrelsen, Konsumentverket och Mediemyndigheten i uppdrag att vara behöriga myndigheter enligt DSA. PTS är nationell samordnare för reglerna och ska tillsammans med Konsumentverket och Mediemyndigheten ansvara för tillsyn och kontroll av efterlevnaden av reglerna i Sverige.
[Regeringsuppdrag att utveckla en inre marknad för digitala tjänster för en säkrare online-miljö - Regeringen.se](#) Se även

Nationella initiativ

Id	Initiativ	Tidplan	Innebörd
1	Nationell strategisk färdplan/Förslag till nationell strategisk redovisning för det digitala decenniet (Fi2023/01494)	Löpande 2023–2030	Sverige ska vartannat år, fr.o.m. oktober 2023 till 2030, lämna in en redovisning till Europeiska kommissionen av hur långt landet kommit i arbetet att uppnå målen för EU:s digitalisering, en s.k. nationell strategisk färdplan. Regeringen har gett Digg i uppdrag att ta fram förslag till nationell strategisk redovisning för det digitala decenniet, så som det är definierat i policyprogrammet för det digitala decenniet 2030. Sverige bidrar stort till EU:s mål för det digitala årtiondet - Regeringen.se
2	En nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvården.	Förslag till färdplan redovisades den 12 april 2024.	Syftet är att förbättra kvaliteten och patientsäkerheten i vården samt att på sikt minska den administrativa bördan för hälso- och sjukvårdens medarbetare. I april 2024 redovisade E-hälsomyndigheten sitt förslag till färdplan för en nationell digital infrastruktur för vården . I april skapade socialministern ett råd med representanter från regioner, SKR, myndigheter och organisationer som ska underlätta för samarbete och införande av en kommande nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården.
3	Nationell samordnare för digital infrastruktur i hälso- och sjukvården (Dir. 2023:177)	Delredovisning senast 1 maj 2024 och slutredovisas senast den 1 januari 2026	Nationell samordnare som ska bistå regeringen i det påbörjade arbetet med en nationell digital infrastruktur i hälso- och sjukvården. Tomas Werngrens uppdrag är att bistå regeringen genom att <i>informera</i> om regeringens arbete med en nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvården och att genom en nära dialog med berörda aktörer förbereda för införandet av denna infrastruktur.

4	Utredningen om infrastruktur för hälsodata som nationellt intresse (S 2022:10)	Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2024.	Det övergripande syftet med utredningen är att lämna förslag som åstadkommer bättre och säkrare informationsförsörjning av hälsodata mellan system och aktörer. Utredningen ska bl.a. <ul style="list-style-type: none">• analysera de rättsliga, organisatoriska, ekonomiska och tekniska förutsättningarna för att förbättra interoperabiliteten när uppgifter om hälsa överförs mellan olika system, aktörer och huvudmän, såväl kommuner och regioner som privata sådana, och lämna ändamålsenliga och samhällsekonomiskt effektiva förslag som bedöms vara nödvändiga med syfte att bl.a. bidra till en effektivare och säkrare tillgång till patienters hälsodata för såväl primär- som sekundäranvändning• utreda och lämna förslag på vilken eller vilka myndigheter som ska ansvara för att utfärda föreskrifter, utöva tillsyn och ta fram andra stödjande eller styrande dokument om val och tillämpning av tekniska och semantiska standarder,• utreda och lämna förslag på en myndighet, inom den befintliga myndighetsstrukturen, som ska bemyndigas att ta fram uppförandekoder för behandling av personuppgifter inom hälso- och sjukvårdens område med syfte att specificera hur EU:s dataskyddsförordning ska tillämpas.
5	Uppdrag att möjliggöra en nationell digital infrastruktur för hälsodata (S2024/00100)	Delredovisningar i mars och juni 2024. Uppdraget ska slutredovisas senast den 22 januari 2026.	Uppdrag att analysera och <i>föreslå åtgärder</i> som möjliggör en nationell digital infrastruktur för hela hälso- och sjukvården, med fokus på de rättsliga förutsättningarna, samt analysera och ta fram förslag kopplade till en kommande EU-förordning om ett europeiskt hälsodataområde, EHDS.
6	Utredningen hälsodata som nationellt intresse – en lagstiftning för interoperabilitet (Dir. 2022:98) <i>Delad hälsodata - dubbel nytta</i> (SOU 2024:33).	Uppdraget redovisades i maj 2024. Inväntar remissförfarande.	Analysera och föreslå ändamålsenliga och samhällsekonomiskt effektiva åtgärder som bedöms vara motiverade för att åstadkomma en bättre och säkrare informationsförsörjning av hälsodata mellan system och aktörer. Utredningen anser att det behövs ett statligt åtagande för hälso- och sjukvårdens interoperabilitet, det vill säga

förmågan hos olika system att kommunicera med varandra.

Utredningen föreslår bland annat:

- att E-hälsomyndigheten ska ansvara för att ta fram och förvalta interoperabilitetslösningar för hälso- och sjukvården.
- en skyldighet för vårdgivare att göra vissa uppgifter om en patient som behövs för en effektiv och säker vård tillgänglig för andra vårdgivare genom sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.
- att IVO ska utöva tillsyn över om vårdgivarna delar datamängder på anvisat sätt.
- att Socialstyrelsen ska få i uppdrag att fördela ett riktat statsbidrag för kompetenshöjande insatser.
- att det ska införas en skyldighet för Socialstyrelsen att beakta de interoperabilitetslösningar för hälso- och sjukvården som tagits fram av E-hälsomyndigheten.

7	Den svenska NIS2 och CER-utredningen (Dir. 2023:30) Delbetänkande Nya regler om cybersäkerhet (SOU 2024:18)	Delbetänkandet är på remiss fram till den 28 maj 2024. Slutbetänkandet ska redovisas senast den 16 september 2024.	Utredningen har i uppdrag att föreslå de anpassningar av svensk rätt som är nödvändiga för att NIS2-direktivet och CER-direktivet ska kunna genomföras. Delbetänkandet innehåller förslag om hur NIS2-direktivet ska implementeras samt att förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2025. Slutbetänkandet ska innehålla förslag på hur CER-direktivet ska genomföras samt förslag kring de områden som är gemensamma för NIS2- och CER-direktiven.
8	En ny funktion vid Riksbanken för krishantering vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorns digitala infrastruktur Fi2024/00185	Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 27 maj 2024. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.	I promemorian föreslås att en funktion för operativ krishantering inrättas vid Riksbanken. Förutom Riksbanken föreslås funktionen bestå av representanter för Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och vissa finansiella företag. Funktionen ska agera i händelse av en allvarlig driftstörning i den finansiella sektorns digitala infrastruktur. En ny funktion för krishantering vid allvarliga driftstörningar i den finansiella sektorns digitala infrastruktur - Regeringen.se

9	Postfinansieringsutredningen (Dir. 2023:7) <i>Digital myndighetspost (SOU 2024:47)</i>	Uppdraget redovisades den 25 juni 2024. Inväntar remisshantering.	Utredningen har haft i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en skyldighet för myndigheter, kommuner samt regioner att skicka digital post och en skyldighet för privatpersoner och företag att ta emot digital post. Utredningen föreslår en ny lag om användning av infrastrukturen Mina Meddelanden. Lagen föreslås gälla kommunala förvaltningsmyndigheter (dvs. både kommuner och regioner), statliga förvaltningsmyndigheter och domstolar. Dessa myndigheter ska, enligt förslaget, skicka myndighetspost till enskilda genom Mina meddelanden. Undantag möjligt om motiverat av säkerhets- eller andra skäl. Vidare föreslår utredningen att det även fortsättningsvis bör vara valfritt för privatpersoner och företag att ta emot digital post.
10	Uppdrag till Post- och telestyrelsen att öka förutsättningarna för digital inkludering Fi2024/00172	PTS ska senast den 1 mars 2024 lämna en skriftlig delredovisning till Regeringskansliet. Slutredovisning senast den 21 december 2024.	Regeringen har gett Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att föreslå insatser för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade, dvs. individer som använder digitala tjänster. I uppdraget ingår att: <ul style="list-style-type: none">• kartlägga pågående insatser på området digital inkludering och föreslå indikatorer för att följa upp effekter av insatser av detta slag,• redogöra för hur PTS:s arbete för digital inkludering kan utvecklas och genomföras långsiktigt,• bedöma och redovisa behoven av insatser för att öka andelen av befolkningen som är digitalt inkluderade, och• lämna förslag för att öka andelen individer som är digitalt inkluderade samt redovisa konsekvenser av förslagen, inklusive hur dessa förslag bör samordnas och finansieras.
11	Uppdrag till Försäkringskassan att utveckla en svensk uppkoppling till EU-gemensamma IT-systemet e-Codex	Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 juni 2025.	Regeringen har beslutat att ge Försäkringskassan i uppdrag att utveckla en svensk uppkoppling till ett nytt EU-gemensamt IT-system. Systemet, som kallas e-Codex, ska bidra till ett effektivare rättsligt samarbete mellan medlemsstaterna. Dessutom ska systemet göra det lättare för enskilda och företag att kommunicera med myndigheter i andra EU-länder. I dag sker gränsöverskridande kommunikation mellan myndigheter i medlemsstaterna oftast via traditionell post, e-post eller fax. Genom e-Codex-systemet kan kommunikationen i

stället skickas digitalt direkt mellan myndigheterna i medlemsstaterna. Försäkringskassan har i uppdrag att inrätta, drifva och förvalta en gemensam uppkoppling för svenska aktörer till e-Codex-systemet.

12	En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott	Delredovisning avseende administrativa sanktions-systemet och bidragsspärr senast den 3 mars 2025. Slutredovisning 2 mars 2026.	En utredare ska se över 2021 års bidragsbrottsutrednings (S 2021:03) förslag om ett administrativt sanktionssystem och förslag om en bidragsspärr. Utredaren ska också lämna förslag om att ge Försäkringskassan brottsbekämpande befogenheter och förutsättningar att inrätta en särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid myndigheten. Syftet är att effektivisera arbetet med att bekämpa bidragsbrott och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.
13	En ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet, prop. 2023/24:85	Regeringen la fram propositionen i mars 2024. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024.	Det ska bli enklare för myndigheter, kommuner och a-kassor att dela information med varandra. Informationen behövs för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen och för att utföra mer effektiva myndighetsgemensamma kontroller mot arbetslivskriminalitet. Den föreslagna lagen innebär en skyldighet för berörda myndigheter samt kommuner och a-kassor att lämna uppgifter till varandra för dessa syften. Förslaget omfattar både offentliga och sekretessbelagda uppgifter. Propositionen innehåller även ett förslag om en justering i lagen (2023:455) om Utbetalningsmyndighetens granskning av utbetalningar. Bakgrunden till förslagen är promemorian Utökad informationsutbyte (Ds 2022:13).
14	System med transaktionskonto	Senast 2027–01 ska systemet med transaktionskonto vara på plats.	Utbetalningsmyndigheten bildades 1 januari 2024 och ska bl.a. förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Myndigheten ska även ansvara för att genomföra utbetalningar av förmåner och stöd från de anslutna statliga välfärdssystemen, samt utbetalningar från skattekontot hos Skatteverket, genom ett system med transaktionskonto.

15	Förslag på ny myndighetsstruktur för finansiering av forskning och innovation (SOU 2023:59)	Remissförfarande avslutat (jan 2024). Frågan bereds i Regeringskansliet.	Utredningen föreslår att tre nya myndigheter inrättas: Vetenskapsmyndigheten, Myndigheten för strategisk forskning och Innovationsmyndigheten. Samtidigt föreslår den att de nuvarande myndigheterna Formas, Forte, Vetenskapsrådet och Vinnova avvecklas och att den externa forskningsfinansieringen vid Energimyndigheten upphör.
16	Ökad digitalisering på socialförsäkringsområdet för att motverka bidragsbrott och förebygga felaktiga utbetalningar (Dir. 2024:59)	Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2025.	Regeringen har beslutat om en utredning som ska se över möjligheterna att öka digitaliseringen inom socialförsäkringens område. Syftet med utredningen är att motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar samt att ge mer individanpassad service och effektivisera handläggningen av socialförsäkringsärenden. Utredningen ska: * analysera och lämna förslag till hur Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten digitalt och med stöd av ny teknik (såsom AI) kan ta tillvara befintliga interna uppgifter och hämta in uppgifter digitalt som behövs från andra än den sökande för att bedöma rätten till och ersättnings storlek vad gäller förmånerna sjukpenning, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och bostadsbidrag samt bostadstillägg till pensionärer, med utgångspunkt i de av 2021 års bidragsbrottsutredning identifierade gemensamma riskerna, * sammanfatta de möjligheter som identifierats under arbetet när det gäller att nyttja digitaliseringen inom socialförsäkringens övriga förmåner och andra förmåner som administreras av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, och * lämna nödvändiga författningsförslag.
17	Utredning om säker och tillgänglig digital identitet (Dir. 2022:142) <i>Kompletterande bestämmelser till EU:s reviderade förordning om elektronisk identifiering</i> (SOU 2024:45)	Uppdraget slutredovisades den 17 juni 2024. Inväntar ev. remisshantering.	Utreda och lämna förslag på hur e-legitimationer kan utfärdas på högsta tillitsnivå. Syftet är att stärka samhällets säkerhet och robusthet, motverka bedrägerier och underlätta för att fler ska kunna få tillgång till en e-legitimation. Utredaren ska också föreslå hur en digital identitetsplånbok ska kunna utfärdas. I delbetänkandet <i>Förslag för hur en statlig e-legitimation kan utformas</i> (SOU 2023:61) lämnas förslag på hur en kostnadseffektiv statlig e-legitimation på högsta tillitsnivå kan utformas och tillhandahållas av en statlig myndighet. Enligt det sär-

skilda förfarandet reglerat i EU:s förordning om elektronisk identifiering måste Sverige skyndsamt anmäla en e-legitimation på högsta tillitsnivå. Den reviderade eIDASförordningen trädde i kraft den 20 maj 2024 och utredningens överväganden och förslag omfattar enbart de anpassningar av svensk rätt som är absolut nödvändiga för att Sverige ska uppfylla förordningens krav avseende tillhandahållande av en europeisk digital identitetsplånbok och nationella bestämmelser om sanktionsavgifter vid regelöverträdelser som begås av kvalificerade och icke-kvalificerade tillhandahållare av betrodda tjänster.

18	Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om digitala tjänster Prop. 2023/24:160	Den nya lagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 december 2024.	För att se till att EU:s förordning om digitala tjänster (DSA) kan tillämpas så effektivt som möjligt i Sverige föreslår regeringen en ny lag, som ger tillsynsmyndigheterna de befogenheter de behöver i fråga om bland annat inspektioner och sanktioner. Förslaget ska komplettera DSA. Syftet är att skapa en tryggare onlinemiljö genom stärkta krav på hantering av olagligt innehåll för leverantörer av förmedlingstjänster, bland annat plattformar och sökmotorer online. Det olagliga innehållet kan röra exempelvis hat och hot, hets mot folkgrupp, och falsk marknadsföring. Förslaget innehåller även nödvändiga ändringar i lagen om allmänna förvaltningsdomstolar, lagen om elektroniska anslagstavlor ("BBS-lagen") och den så kallade e-handelslagen. Lagen ska skapa tryggare onlinemiljöer och bidra till såväl det brottsförebyggande som det brottsbekämpande arbetet.
----	---	---	--

Avslutade/verkställda initiativ

Utredningen om interoperabilitet vid datadelning (Dir. 2022:118) <i>En reform för datadelning</i> (SOU 2023:96)	Uppdraget är avslutat. Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet.	Uppdrag att analysera befintlig styrning och reglering av interoperabilitet vid datadelning inom den offentliga förvaltningen och från den offentliga förvaltningen till externa aktörer. Föreslå om och hur styrning och reglering av interoperabilitet bör och kan utvecklas. Syftet är att öka den offentliga förvaltningens förmåga att samverka digitalt genom att dela data på ett effektivt och säkert sätt samtidigt som den personliga integriteten värnas och säkerheten i systemen och i samhället förblir robust. Utredningen lämnar förslag på <i>hur</i> digital information och data ska kunna delas och föreslår: <ul style="list-style-type: none">• En ny lag och förordning krävs för att reglera den offentliga förvaltningens interoperabilitet vid datadelning• Det bör vara ett politiskt mål att den mest angelägna datan ska kunna delas på ett interoperabelt sätt 2030
Auktorisationssystem för digital post och elektronisk identifiering (lagrådsremiss)	De nya reglerna började gälla den 1 januari 2024.	Regeringen föreslår att en myndighet ska tillhandahålla ett auktorisationssystem för tjänster för elektronisk identifiering och för digital post. Enskilda ska få välja vilken leverantör som ska utföra tjänsten för elektronisk identifiering och digital post för deras räkning. Offentliga aktörer ska få använda tjänsterna i auktorisationssystemen för sina digitala tjänster.
Sveriges ansökan om medlemskap i Nato	Sverige blev medlem i Nato den 7 mars 2024.	Se exempelvis Utredning om rättsliga frågor inför ett svenskt medlemskap i Nato (bokstavsutredning) som skulle slutredovisas den 15 augusti 2023.
CSRD (Hållbarhetsrapportering)	1 januari 2024	Ny nationell lagstiftning träder i kraft 1 jan 2024 baserad EU-direktiv. Berör främst större företag i första steget.

Ny dataskyddsreglering på socialförsäkringsområdet	Lagändringarna trädde i kraft den 15 februari 2024	Syftet med lagändringarna är att ge Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bättre förutsättningar att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott. Ändringarna föranledes av förslagen i propositionen 2023/24:29 En ny dataskyddsreglering på socialförsäkringsområdet.
Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52)	Sista dag att svara på remissen är den 27 december 2023.	I betänkandet ges en rad förslag på brottsförebyggande åtgärder. Bl.a. föreslås att vissa myndigheter ges ett reglerat brottsförebyggande ansvar mot bidragsbrott. Dessutom ges ett förslag på att införa en bidragsspärr.
Färdplan för en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess	Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2024.	Regeringen har gett Lantmäteriet i uppdrag att ta fram förslag till färdplan för fortsatt utveckling mot en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess. Lantmäteriet, Boverket och länsstyrelserna har i olika uppdrag under flera år arbetat med att lägga grunden för en digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Det har bl.a. resulterat i en nationell geodataplattform (NGP). Regeringen vill se över hur vi kan ta ett samlat grepp med en gemensam målbild för att kunna fortsätta utveckla digitaliseringen.
En ny dataskyddsreglering på socialförsäkringsområdet, Prop. 2023/24:29	Lagändringarna började gälla den 15 februari 2024	Regeringen föreslår att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten bland annat ska få utökade möjligheter att använda personuppgifter vid kontroller och utökade möjligheter att utbyta uppgifter digitalt med andra myndigheter. Syftet är att ge myndigheterna bättre förutsättningar att upptäcka, förebygga och förhindra felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.
Regeringsuppdrag till Digg, E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen att utbilda kommuner inom artificiell intelligens, AI.	Uppdraget redovisades i januari 2024.	Myndigheterna ska utveckla kommunernas kompetens inom AI för att socialtjänsten ska kunna använda det på ett lämpligt och lönsamt sätt. Uppdraget är avrapporterat i rapporten Uppdrag att stödja kommuners användning av artificiell intelligens inom socialtjänsten

Byggblock och grunddata inom ENA

Id	Initiativ	Område	Tidplan	Innebörd
1	AI-driven översättnings/transkriberingstjänst	Byggblock	Oklar tidplan	AI-baserad tjänst för översättning och transkribering.
2	Auktorisation	Byggblock	2024	Byggblocket Auktorisation tillhör byggblocks-kategorin Tillit och säkerhet som möjliggör standardiserade digitala funktioner för säkert informationsutbyte och syftar till att stödja byggblock i kategorin Digitala tjänster, Informationsutbyte och Informationshantering. Under 2024 etableras ett ramverk för nationell identitet och behörighetshantering.
3	Digital post	Byggblock	2024	Digital post inkluderar infrastrukturen Mina meddelanden samt den digitala brevlådan Min Myndighetspost. Digital post är en myndighetsgemensam infrastruktur som möjliggör för myndigheter, kommuner och regioner att skicka digital post på ett säkert sätt till privatpersoner och företag. En ny digital brevlåda som innefattar gränsöverskridande användande levereras på ny plattform under 2024.
4	Intygshantering	Byggblock	Ramverk publiceras under 2023	Byggblocket intygshantering ämnar ta fram material för att hjälpa projekt inom offentlig förvaltning att välja tekniska lösningar för intyg/bevis baserat på lösningsdrivande krav och tidsaspekt.
5	Mina ombud	Byggblock	Mina ombud <i>privatperson</i> är försenad. Leveranser från 2025.	Mina ombud är ett byggblock inom regeringsuppdraget ”förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte” och ska bli den nationella lösning som gör det möjligt för fysiska personer att företräda andra i digitala tjänster baserat på firmateckning och digitala fullmakter.
6	Mina ärenden	Byggblock	Levereras 2024 av Skatteverket	Byggblocket Mina ärenden skapar förutsättningar för aktörer, privata såväl som offentliga, att presentera och hålla samman information om ärenden från flera myndigheter, kommuner och regioner. Under 2025 är fokus på insatser för att öka anslutningen och etablera struktur för förvaltning.

7	Fastighets- och geografisk information	Grunddata	Utvecklas för närvarande, leveranstidpunkt oklar.	Etablera grunddatadomän fastighetsinformation och geografisk information, dvs. att anpassa och implementera ramverket för Nationella grunddata på information om fastigheter och geografisk information. Etablering av grunddatadomän geodata kommer att genomföras inom ramen för Geodatarådets handlingsplan och vara en vidareutveckling av regeringsuppdraget – Att etablera en nationell infrastruktur för minst två data set i samhällsbyggnadsprocessen. Lantmäteriet fortsätter även producera nya grunddatamängder, inom ramen för det särskilda anslag som tilldelats för arbetet med en smartare samhällsbyggnadsprocess.
8	Företag	Grunddata	Utvecklas för närvarande, leveranstidpunkt oklar.	Etablera Grunddatadomän företag, det vill säga uppgifter om företag, vilket innebär ett samordningsansvar för hanteringen av grunddata inom Grunddatadomän företag. Grunddatadomän företag kommer att vara en vidareutveckling av SSBTGU.
9	Hälsa, vård och omsorg	Grunddata	Tidplan?	Data är en värdefull tillgång för många verksamheter. Med en domän för nationella grunddata inom hälsa, vård och omsorg blir hantering av information mer enhetlig och samordnad. Arbetet med att utveckla domänen sker stegvis. Inledningsvis bedöms om någon av de administrativa data som rör: organisation, tjänster, produkter eller personal i hälsa, vård och omsorg, kan utses som nationella grunddata.
10	Person	Grunddata	Utvecklas för närvarande, leveranstidpunkt oklar	Uppgifterna som ingår i grunddatadomän Person gäller fysiska personer och är bl.a. namn, personnummer/samordningsnummer, skyddade personuppgifter, kön, adress, födelse, civilstånd, familjerelationer, medborgarskap, avregistrering.
11	Transportsystem	Grunddata	Början av 2024	Trafikverket ska tillsammans med Transportstyrelsen, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Trafikanalys och Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) utveckla en nationell grunddatadomän för transportsystemet. Målet är att utveckla en grunddatadomän för transportsystem under 2023, vilket skapar förutsättningar att lyfta in datamängder i grunddatadomänen. Denna grunddatadomän ska vara bemannad och finnas på plats i början av 2024.

Pausat			
Identitet	Byggblock	Pausat	Byggblocket Identitet omfattar digital infrastruktur och tjänster för att säkert och digitalt kunna identifiera människor, organisationer och smarta saker. Under 2024 pausas arbetet till förmån för statligt e-leg.
Adressregister	Byggblock	Pausat	Byggblock Adressregister säkerställer att digitala meddelanden når rätt adress och mottagare. Med hjälp av ett standardiserat adressregister kan du med säkerhet och trygghet dela information via korrekta digitala adresser till en person, funktion i organisation eller till digitala tjänster.
Indexering	Byggblock	Pausat	Byggblocket Indexering ämnar skapa förutsättningar för andra byggblock och aktörer, att lokalisera information som finns hos producenter i det digitala ekosystemet.
Meddelande-hantering	Byggblock	Pausat	Etablera en långsiktig, varaktig, förvaltningsbar och säker digital infrastruktur för informationsutbyte mellan verksamheter och organisationer utförd av såväl offentliga verksamheter som annan verksamhet med offentligt uppdrag. I arbete ingår att koordinera de olika nationella initiativ som vuxit fram över tid inom området meddelandekommunikation samt stödja och följa utvecklingen inom EU.
Min Profil	Byggblock	Pausat	Byggblocket Min profil gör det möjligt för människor att få dokument eller annan personlig information från offentliga myndigheter skickade till sina tjänsteleverantörer med en knapptryckning, på ett enkelt och säkert sätt.
Tillitsramverk	Byggblock	Pausat	Ramverket för organisationstillit syftar till att möjliggöra en mer effektiv etablering av och en långsiktigt säker digital informationsdelning mellan aktörer inom offentlig sektor genom att kravställa och följa upp förmågor för en tillitsfrämjande miljö. T1 2025 påbörjar Digg arbetet med att ta fram tillitsramverk som ska vara klart T3 2025. Planerad förvaltning från 2026.
Tillgänglighet	Byggblock	Pausat	God informationssäkerhet innebär att skyddsvärd information får rätt skydd så att krav på konfidentialitet, riktighet, spårbarhet och tillgänglighet uppfylls på ett kostnadseffektivt sätt. Det finns behov av att etablera ramverk eller standarder för hur rätt tillgänglighet ska uppnås.

I förvaltning			
API-hantering	Byggblock	I förvaltning	Ett stöd och en styrning för producenterna att använda sig av vedertagna standarder vid utveckling av API:er för dessa tjänster. Byggblocket kan ses som förutsättnings-skapande för många av de övriga byggblocken, exempelvis Mina ombud och Mina ärenden. Av Diggs långsiktiga plan framgår planerade förvaltningsaktiviteter med leveranser under åren 2025–2027.
Metadata	Byggblock	I förvaltning	Byggblocket Metadata gör det möjligt att standardisera beskrivningar av information. En sammanhållen hantering av metadata gör en säker och effektiv datadelning möjlig samt ökar interoperabiliteten och användbarheten av data. Av Diggs långsiktiga plan framgår planerade förvaltningsaktiviteter med leveranser under åren 2025–2027.
Spårbarhet	Byggblock	Ramverket för log-gning och spår-barhet levereras under 2023	Byggblocket Spårbarhet tillhör byggblocks-kategorin Tillit och säkerhet som möjliggör standardiserade digitala funktioner för säkert informationsutbyte och syftar till att stödja byggblock i kategorin Digitala tjänster, Informationsutbyte och Informationshantering.

eSam är ett medlemsdrivet program för samverkan mellan myndigheter för att underlätta och påskynda digitaliseringen inom det offentliga. eSam bildades 2015 som en frivillig fortsättning på E-delegationen. En viktig uppgift för eSam är att ta fram stöd och vägledningar som ger förutsättningar för att öka den digitala samverkan inom offentlig förvaltning.

Alla stöddokument finns på esamverka.se

I eSam ingår Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Bolagsverket, Boverket, Centrala Studiestödsnämnden, Domstolsverket, E-hälsomyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Finansinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Havs- och vattenmyndigheten, Inspektionen för vård och omsorg, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Lantmäteriet, Länsstyrelserna, Migrationsverket, Naturvårdsverket, Patent- och Registreringsverket, Pensionsmyndigheten, Riksarkivet, Rättsmedicinalverket, Sida, Skatteverket, Skolverket, Statens institutionsstyrelse, Statens servicecenter, Statens tjänstepensionsverk, Statistiska centralbyrån, Tillväxtverket, Trafikverket, Transportstyrelsen, Tullverket och Universitets- och högskolerådet (okt 2023)

